

Baranauskas Jonas

Mokytojas, literatas **Jonas Baranauskas** gimė 1899 05 19/31 Čivonyse. Kilęs iš bežemių valstiečių. 1910–1914 m. lankė Girvalakių pradinę mokyklą. Nuo 1919 m. – Lietuvos kariuomenės savanoris. Kaip savanoris gavo žemės Aukštadvario dvare (Aukštaičių kaime), ten 1921 m. persikėlė gyventi ir tėvai. 1921 m. baigė Kupiškio vidurinę mokyklą, mokslus tęsė Biržų gimnazijoje. 1923 m. išvyko į Olandiją ir vokiečių jėzuitų S-Herenbergo kolegijoje 1924 m. įgijo brandos atestatą. 1924–1925 m. studijavo filosofiją Falkenberge, o 1925–1926 m. – Italijoje (Paduja). Gerai susipažino su saleziečių pradinėmis, aukštesniosiomis bendrojo lavinimo ir specializuotomis mokyklomis, jų darbo, mokymo bei auklėjimo metodais. Dėl lėšų stygiaus, grįžo į Lietuvą ir 1927 m. buvo priimtas į Lietuvos universiteto Teologijos-filosofijos fakulteto Filosofijos skyrių. Buvo aktyvus pavasarininkas, dalyvavo slaptoje studentų ateitininkų sąjungos Vytauto klubo veikloje. 1930 m. suimtas ir įkalintas Varnių priverčiamojo darbo stovykloje, 1931 m. kalintas Panevėžio sunkiųjų darbų kalėjime. 1934 m. Vytauto Didžiojo universitete išlaikė baigiamuosius egzaminus, neparengė tik diplominio darbo. 1933–1939 m. buvo suaugusio jaunimo bendrojo lavinimo kursų vedėjas Panevėžyje ir Panevėžio vyskupijos kultūrinių jaunimo organizacijų vadas. Lankėsi Vokietijoje, Olandijoje, Danijoje, Belgijoje, Šveicarijoje, kitose Europos šalyse, domėjosi tų kraštų mokyklomis, kultūrinėmis organizacijomis, socialine situacija. Mokėjo 11 kalbų, geriausiai – prancūzų, vokiečių, italų, lotynų. Sovietams okupavus Lietuvą, su šeima gyveno Aukštaičiuose, Bygailiuose. 1941 m. J. Baranauskui pripažintas vidurinės mokyklos mokytojo cenzas ir teisė mokytį vokiečių kalbos bei literatūros. Paskirtas mokytoju į Skapiškio progimnaziją, kuri netrukus perkelta į Pandėlį, ten dirbo iki 1943 m. Nepavykus pasitraukti į užsienį, slapstėsi pas tėvus. 1946 m. įsidarbino mokytoju Surdegyje, o 1951 m. persikėlė į Narkiškį (Anykščių r.) ir tapo pirmuoju Gečionių septynmetės mokyklos direktoriumi. Išėjęs į pensiją, apsigyveno Anykščiuose. Publikavo keletą dramų kūrinį: komediją „Jurgio piršlybos“, 3 veikslių dramą „Nuodėmingos vestuvės“, 3 veikslių 7 paveikslų melodramą „Likimo keliais“. Mirė 1979 06 05 Anykščiuose, palaidotas Anykščių kapinėse.